

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องนี้ใช้ระเบียบวิธีเชิงบรรยาย (Descriptive Method)

มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงกระบวนการฝึกอบรมบ่มนิสัยในการเลี้ยงดูเด็กที่มีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเด็ก จากการเพิ่มของประชากรทำให้ภาวะเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไป บิดามารดาจำเป็นต้องออกไปทำงานนอกบ้านเพื่อช่วยกันหารายได้ ทำให้ไม่มีเวลาอบรมเลี้ยงดูบุตรด้วยตนเอง เด็กถูกทอดทิ้งหรือถูกเลี้ยงดูไปตามความเหมาะสมกับสภาพและฐานะความเป็นอยู่ของแต่ละครอบครัว โดยการจ้างงานพี่เลี้ยงหรือญาติช่วยดูแลแทนหรือนำไปฝากเลี้ยง ณ สถานที่เลี้ยงดูเด็กเมื่อเด็กเติบโตขึ้นก็จะมีบุคลิกภาพไปตามวิถีทางดำเนินชีวิตและสภาพแวดล้อมที่บิดามารดาหรือบุคคลอื่นมีส่วนร่วมในการฝึกอบรม เด็กที่กระทำผิดส่วนมากมาจากครอบครัวที่มีความบกพร่องทางการฝึกอบรมและสมาชิกในครอบครัวขาดความสัมพันธ์อันดีต่อกัน นอกจาก "ครอบครัว" แล้วสถาบันอื่นที่มีความสำคัญในการฝึกอบรมเด็กคือ "โรงเรียน" บ้านและโรงเรียนจึงมีความสัมพันธ์กันและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการทางบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเด็ก การวิจัยนี้จึงได้ศึกษาเปรียบเทียบกระบวนการฝึกอบรมเด็กรักเรียนที่อยู่กับผู้ปกครองกับเด็กรักเรียนที่อยู่ในสถานสงเคราะห์

ประชากรที่ทำการศึกษาครั้งนี้สุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนเทศบาลสังกัดกรุงเทพมหานคร 5 โรงเรียน จากจำนวน 384 โรงเรียน และสถานสงเคราะห์ที่มีโรงเรียนให้การศึกษาและเลี้ยงดูเด็ก 2 แห่ง คือ สถานสงเคราะห์เด็กบ้านราชวิถีและสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านปากเกร็ด จากสถานที่ดังกล่าวได้ประชากรตัวอย่างดังนี้

1. ครูที่สอนอยู่ในระดับประถมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 5 โรงเรียน จำนวน 25 คน และเป็นครูในสถานสงเคราะห์ 2 แห่งจำนวน 10 คน รวม 35 คน

2. บิดา-มารดาหรือผู้ปกครองของเด็กในโรงเรียนของ กรุงเทพมหานครที่มีปัญหาและไม่มีปัญหา โดยครูเป็นผู้จัดจำแนกให้ประเภทละ 50 คน รวมจำนวน 100 คน และกลุ่มผู้ปกครองของเด็กที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ จำนวน 50 คน

3. เด็กที่มีปัญหาและไม่มีปัญหาทางการเรียนและความประพฤติ ในโรงเรียนของกรุงเทพมหานคร โดยครูเป็นผู้จัดจำแนกประเภทละ 50 คน รวมจำนวน 100 คน และเป็นเด็กในสถานสงเคราะห์จำนวน 50 คน

การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นในรูปคำถามสั้น ๆ เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพและภูมิหลังของประชากร 3 กลุ่ม และกระบวนการฝึกอบรมซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้

1. ด้านศีลธรรม
2. ด้านสังคม
3. ด้านสุขนิสัย
4. พัฒนาการด้านการศึกษา
5. พัฒนาการด้านความเป็นอิสระ
6. พัฒนาการด้านสัมฤทธิ์ผล
7. อุบนิสัยและความประพฤติโดยสรุป

การติดต่อการส่งและการรับแบบสอบถามผู้วิจัยทำด้วยตนเอง

3 วิธี คือ ส่งทางไปรษณีย์ การไปพบและส่งแบบสอบถามด้วยตนเองและสัมภาษณ์ผู้ปกครองที่มาเยี่ยมเด็ก แบบสอบถามของครูจำนวน 35 ฉบับ ได้รับคืนมาทั้งหมด สำหรับแบบสอบถามของผู้ปกครองได้รับคืนมาคิดเป็นร้อยละ 68.18 และแบบสอบถามเด็กคิดเป็นร้อยละ 75.00

การศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของกระบวนการฝึกอบรมระหว่างผู้ปกครองกับครู ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์โดยพิจารณาเปรียบเทียบขั้วนิยมเลขคณิตของกระบวนการฝึกอบรมระหว่างประชากรทั้ง 2 กลุ่ม ด้วยการทดสอบค่าที (t-test) ส่วนการเปรียบเทียบวิธีแก้ไขปัญหาระหว่างผู้ปกครองกับครู

ใช้วิธีวิเคราะห์ทดสอบเกี่ยวกับอัตราส่วน (Test Concerning Proportion) สำหรับการศึกษาผลการเปลี่ยนแปลงขั้นพัฒนาการของเด็กที่เคยได้รับการฝึกอบรม การฝึกแบบเข้มงวดกับแบบตามใจนั้น วิเคราะห์โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ของสหสัมพันธ์ของคะแนนเกี่ยวกับอุปนิสัยและความประพฤติด้านต่าง ๆ ในอดีตกับปัจจุบัน โดยใช้วิธีของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Coefficient of Correlation)

ผลการวิจัย

1. สถานภาพและภูมิหลังของประชากรตัวอย่าง

1.1 สถานภาพและภูมิหลังของครู จากกลุ่มตัวอย่างของครูจำนวน 35 คน พบว่าครูที่มีอายุเกินกว่า 36 ปีขึ้นไปมีจำนวนมากถึง 15 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86 เทียบกับจำนวนครูที่มีวุฒิการศึกษาประโยคมัธยม พิเศษมัธยมและประโยควิชา ชั้นสูง และจำนวนปีที่สอนมานานถึง 3 ปี เป็นจำนวนถึง 32 คน คิดเป็นร้อยละ 92 ทั้งนี้จากลักษณะภูมิหลังของครูเกี่ยวกับอายุ วุฒิกการศึกษาและระยะเวลาในการประกอบอาชีพ การสอนของครูที่ตกเป็นกลุ่มตัวอย่าง น่าจะมีผลอย่างมากในการพิจารณาตอบแบบสอบถามเพราะการสอนนานทำให้รู้จักเด็กได้ดี สามารถประเมินผล ได้ใกล้เคียงกับความเป็นจริง สำหรับความรู้สึกรู้สึกต่องานที่ทำพบว่าครูส่วนมากทั้งใน และนอกสถานสงเคราะห์ชอบงานที่ทำและรักใคร่เด็กพอสมควร และส่วนใหญ่ปฏิบัติ ต่อเด็กโดยการพูดคุยและทำงานร่วมกับเด็ก

1.2 สถานภาพของผู้อุปการ

อายุของบิดา อายุของบิดาเด็กในสถานสงเคราะห์และบิดาเด็กนอกสถานสงเคราะห์ ทั้งที่ปัญหาและไม่มีปัญหา พบว่าบิดามีอายุระหว่าง 40 - 44 ปี มีมากที่สุด รองลงมาคือ อายุระหว่าง 45 - 49 ปี และลำดับถัดมาคือ อายุระหว่าง 50 - 54 ปี

เมื่อเทียบกับระหว่างเด็กมีปัญหาที่อยู่ในสถานสงเคราะห์และเด็กมี ปัญหาที่อยู่นอกสถานสงเคราะห์แล้ว ปรากฏว่าบิดาเด็กมีปัญหาที่อยู่นอกสถานสงเคราะห์ มีอายุระหว่าง 40 - 44 ปี มากกว่าบิดาเด็กในสถานสงเคราะห์รองลงมาคือ

อายุระหว่าง 45 - 49 ปี ที่มีมากกว่าบิดาเด็กในสถานสงเคราะห์เช่นเดียวกัน สำหรับเด็กไม่มีปัญหานี้ มีบิดาอยู่ในเกณฑ์อายุ 45 - 49 มากกว่าในเกณฑ์อายุอื่น ๆ

อายุของมารดา มารดาเด็กที่อยู่ในสถานสงเคราะห์และมารดาเด็กที่อยู่นอกสถานสงเคราะห์ ทั้งที่มีปัญหาและไม่มีปัญหามีอายุระหว่าง 35 - 39 ปี มากที่สุด รองลงมาคืออายุระหว่าง 40 - 44 ปี และอันดับสามคือ อายุระหว่าง 45 - 49 ปี

เมื่อเทียบกับระหว่างเด็กมีปัญหาลแล้วปรากฏว่า มารดาเด็กมีปัญหาที่อยู่ในสถานสงเคราะห์มีอายุระหว่าง 45 - 49 ปี มากกว่ามารดาเด็กมีปัญหาที่อยู่นอกสถานสงเคราะห์ เด็กมีปัญหาที่อยู่นอกสถานสงเคราะห์ มีมารดาอายุระหว่าง 30 - 34 ปี และ 40 - 44 ปี มากกว่าเด็กที่อยู่ในสถานสงเคราะห์

อาชีพของบิดา บิดาของเด็กที่อยู่ในสถานสงเคราะห์และนอกสถานสงเคราะห์ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ รับจ้างมากที่สุด รองลงมาคือ อาชีพค้าขาย และอาชีพทำนามีมากเป็นอันดับสาม อาชีพรับราชการ มีเฉพาะบิดาเด็กที่อยู่นอกสถานสงเคราะห์ทั้งที่มีปัญหา และไม่มีปัญหาเท่านั้น สำหรับบิดาเด็กไม่มีปัญหานี้ปรากฏว่า ประกอบอาชีพลูกจ้างถึงร้อยละ 58.00

อาชีพของมารดา มารดาของเด็กที่อยู่ในสถานสงเคราะห์และนอกสถานสงเคราะห์ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขายมากที่สุด รองลงมาคือ มีอาชีพรับจ้าง และอาชีพแม่บ้านเป็นอันดับสาม

เมื่อเทียบกับเฉพาะกลุ่มมีปัญหาลแล้วปรากฏว่า มารดาเด็กในสถานสงเคราะห์ ประกอบอาชีพรับจ้างมากที่สุด รองลงมาคือทำการค้าขายและเป็นแม่บ้าน ส่วนมารดาเด็กมีปัญหาที่อยู่นอกสถานสงเคราะห์ประกอบอาชีพค้าขายมากกว่ามารดาเด็กที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ อาชีพรองลงมาคือรับจ้าง แต่อาชีพแม่บ้านมีถึงร้อยละ 14.00 ซึ่งมากกว่าในสถานสงเคราะห์

ระดับการศึกษาของบิดามารดา ผู้ปกครอง บิดามารดา ผู้ปกครองของเด็กในสถานสงเคราะห์ และนอกสถานสงเคราะห์ ทั้งที่มีปัญหาและไม่มีปัญหา มีการศึกษาถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มากที่สุด รองลงมาคือ ไม่ได้เรียนหนังสือ จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีมากเป็นอันดับสาม

เมื่อเปรียบเทียบกันเฉพาะกลุ่มมีปัญหาแล้ว ปรากฏว่าบิดามารดา
ผู้ปกครองของเด็กในสถานสงเคราะห์ จบประถมศึกษา 4 มากกว่าบิดามารดา
ผู้ปกครองเด็กที่มีปัญหา และอยู่นอกสถานสงเคราะห์

สำหรับกลุ่มไม่มีปัญหา ปรากฏว่าจบประถมศึกษา 4 ถึงร้อยละ 68.00
และมีเฉพาะผู้ปกครองเด็กไม่มีปัญหาเท่านั้นที่จบวิชาชีพชั้นสูง และมหาวิทยาลัย
ถึงแม้จะมีจำนวนเพียงเล็กน้อยก็ตาม

ฐานะทางเศรษฐกิจของบิดา มารดา ผู้ปกครองเด็กทั้งที่มีปัญหาและ
ไม่มีปัญหา มีฐานะเศรษฐกิจอยู่ในระดับพอใช้ ร้อยละ 52.00 เป็นส่วนใหญ่ แต่
ถ้าจะเปรียบเทียบกันระหว่างเด็กที่มีปัญหาแล้ว ปรากฏว่าบิดามารดา ผู้ปกครอง
เด็กในสถานสงเคราะห์มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่เพียงพอที่จะใช้จ่ายในครอบครัว
มากถึงร้อยละ 60.00 ส่วนนอกสถานสงเคราะห์ทั้งที่มีปัญหาและไม่มีปัญหาปรากฏ
ว่ามีฐานะการเงินอยู่ในขั้นพอใช้

จำนวนบุตร จำนวนบุตรของบิดามารดา เด็กที่อยู่ในและนอกสถาน
สงเคราะห์ ทั้งที่มีปัญหาและไม่มีปัญหา ปรากฏว่าส่วนใหญ่มีบุตร 4 คน รองลงมา
คือบุตร 3 คน และ 5 คน

เมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างเด็กมีปัญหาและไม่มีปัญหาแล้วพบว่า
บิดามารดาของเด็กที่อยู่ในสถานสงเคราะห์มีบุตร 6 คนขึ้นไป ถึงมากกว่า 12 คน
นั้น มีจำนวนถึง 19 คน จากจำนวนมารดาทั้งหมด 50 คน ส่วนมารดาของเด็กที่
อยู่นอกสถานสงเคราะห์มีบุตร 6-12 คน นั้นมีเพียง 17 คน ในจำนวน 50 คน
สำหรับมารดาเด็กไม่มีปัญหามีบุตรอยู่ระหว่างตั้งแต่ 1-8 คน

ที่อยู่อาศัย ส่วนใหญ่แล้วบิดามารดาของเด็กทั้ง 3 กลุ่ม คือเด็กมีปัญหา
ที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ และเด็กมีปัญหาและไม่มีปัญหาล้วนอยู่นอกสถานสงเคราะห์ เข้า
บ้านผู้น้อย ร่องลงมาคือมีบ้านของตนเอง และอันดับสามคืออาศัยผู้น้อย

เมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างกลุ่มเด็กมีปัญหาที่อยู่ในสถานสงเคราะห์และ
ที่อยู่นอกสถานสงเคราะห์แล้ว ปรากฏว่าบิดามารดาเด็กในสถานสงเคราะห์อาศัยบ้าน
ผู้น้อยถึงร้อยละ 38.00 ซึ่งนอกสถานสงเคราะห์มีเพียงร้อยละ 14.00

ผู้ปกครอง เด็กมีปัญหา ซึ่งอยู่นอกสถานสงเคราะห์อยู่บ้านเช่าและบ้าน
ของตนเอง มากกว่าผู้ปกครองเด็กที่อยู่ในสถานสงเคราะห์

สำหรับเด็กที่ไม่มีปัญหานับปรากฏว่า ส่วนใหญ่ของผู้ปกครองอยู่บ้านเช่า
รองลงมาคืออยู่บ้านของตนเองและมีอยู่เพียงไม่กี่คนที่อาศัยบ้านผู้อื่นอยู่

1.3 สถานภาพและภูมิหลังของเด็กในและนอกสถานสงเคราะห์
อายุเด็ก ในสถานสงเคราะห์ และนอกสถานสงเคราะห์ที่มีปัญหา
และไม่มีปัญหา ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 12 - 15 ปี รองลงมาคืออายุระหว่าง
9 - 11 ปี เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มมีปัญหาแล้วปรากฏว่า เด็กในสถานสงเคราะห์
มีอายุระหว่าง 12 - 15 ปี มีอัตราร้อยละ 74.00 ซึ่งมากกว่า เด็กนอกสถาน
สงเคราะห์ มีเพียงร้อยละ 50.00 เท่านั้น ที่เป็นเช่นนี้เพราะเด็กในสถานสงเคราะห์
เริ่มเรียนหนังสือช้ากว่าเด็กที่อยู่นอกสถานสงเคราะห์

เพศของเด็ก ที่อยู่ในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านปากเกร็ด เป็น
เพศชาย 25 คน เท่ากันกับจำนวนเด็กที่เป็นเพศหญิง ที่อยู่สถานสงเคราะห์เด็กบ้าน
ราชวิถี ส่วนเด็กที่มีปัญหาและอยู่นอกสถานสงเคราะห์เป็นเด็กชายจำนวน 25 คน
และหญิง 25 คน เด็กไม่มีปัญหาเป็นเด็กเพศชายและเพศหญิง อย่างละ 25 คน
เท่ากัน จึงเป็นเด็กในกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น เพศหญิง 75 คน และเพศชาย 75 คน
รวมเป็น 150 คน

การศึกษาของเด็ก ทั้งที่อยู่ในและนอกสถานสงเคราะห์ที่มีปัญหา
และไม่มีปัญหา เด็กส่วนใหญ่อยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนเด็กที่เรียนในชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 4 มีน้อยกว่าประถมศึกษาปีที่ 6 เพียงไม่กี่คน

เมื่อเทียบกันระหว่าง เด็กมีปัญหาคืออยู่ในสถานสงเคราะห์ และเด็ก
มีปัญหา ที่อยู่นอกสถานสงเคราะห์ ปรากฏว่ามีเด็กในสถานสงเคราะห์ที่อยู่ในชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 26 คน และประถมปีที่ 4 มี 24 คน ส่วนเด็กไม่มีปัญหา
อยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีจำนวน 25 คน เท่ากันกับจำนวนเด็ก ที่อยู่ในชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6

ระยะเวลาที่เด็กอยู่อาศัยในสถานสงเคราะห์ เด็กส่วนใหญ่อยู่ในสถานสงเคราะห์มาแล้ว 2 ปี รองลงมาคือเคยอยู่มากกว่า 1 ปี มี 5 คน และมีอยู่ 2 คนที่อยู่มานานถึง 7 ปี และเป็นเด็กค่อนข้างเรียบร้อย เนื่องจากถูกทางโรงเรียนฝึกให้อยู่ในระเบียบวินัยมาตั้งแต่อายุยังน้อย

บุคคลที่นำเด็กส่งสถานสงเคราะห์ ส่วนใหญ่บิดามารดาจะเป็นผู้ไปยื่นคำร้อง เพื่อรับการช่วยเหลือจากกรมประชาสงเคราะห์ เนื่องจากปัญหาความยากจน ไม่มีบ้านอยู่อาศัย เด็กกำพร้าบิดา หรือมารดา ผู้ปกครองเด็กไม่สามารถจะหารายได้มาส่งเสียให้บุตรเล่าเรียนได้ กรมประชาสงเคราะห์เมื่อพิจารณาแล้วและเห็นว่าสมควรช่วยเหลือ จึงรับเด็กเข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์ โดยมีบิดาหรือมารดาเป็นคนนำไปส่ง ซึ่งปรากฏว่ามีอัตราร้อยละ 40.00 พอ ๆ กับที่ทางตำรวจนำมาส่ง เนื่องจากพบว่าเด็กหนีออกจากบ้าน เทร็จเตรเรื่อน ขาดผู้อุปการะ หรือลักขโมยพวกเกเร นอกจากนั้นผู้นำส่งที่เป็นญาติ และบุคคลอื่นก็มีบ้าง แต่เป็นจำนวนน้อย

สาเหตุที่เด็กถูกนำส่งสถานสงเคราะห์ เนื่องมาจากครอบครัวยากจน และเด็กชอบลักขโมย ไม่เชื่อฟังพ่อแม่มากที่สุด รองลงมาคือ เด็กประพฤติตนไม่ดี หนีเที่ยว เกเร ตลอดจนเป็นเด็กหนีออกจากบ้าน เรื่อน และหลงทาง มีบ้างที่เด็กถูกส่งเข้าสถานสงเคราะห์เพื่อรับการศึกษ แต่ก็มีสาเหตุสำคัญอย่างอื่นประกอบด้วย คือ ปัญหา ความยากจน และเหตุผลทางการเมือง เช่น เด็กแม่ และเยาทางภาคเหนือ ถูกส่งเข้าอยู่สถานสงเคราะห์เพื่อรับการศึกษ โดยทางราชการมุ่งหวังจะให้เด็กเหล่านี้กลับไปพัฒนาตนเอง และเผาของตน ทั้งด้านการศึกษา และการประกอบอาชีพ

สภาพครอบครัวของเด็กที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ ปรากฏว่าเด็กมีบิดามารดาอยู่รวมกันมากที่สุด สำหรับรายที่ไม่ได้อยู่ด้วยกัน ก็เนื่องจากหย่าร้าง ถึงแก่กรรม หรือมีภรรยาหรือสามีใหม่ เมื่อเปรียบเทียบกันระหว่าง เด็กมีปัญหาที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ กับเด็กที่มีปัญหาแต่อยู่นอกสถานสงเคราะห์ ปรากฏว่า เด็กมีปัญหาที่อยู่นอกสถานสงเคราะห์ มีบิดา มารดา ที่ยังมีชีวิต และอยู่ด้วยกันมีอัตราร้อยละ 60.00 ส่วนในสถานสงเคราะห์ มีเพียงร้อยละ 34.00 สำหรับเด็กไม่มีปัญหา บิดามารดา ยังคงอยู่ด้วยกันถึงร้อยละ 78.00 การที่เด็กเหล่านี้ แม้ยังมีบิดามารดาอยู่รวมกัน แต่เด็กก็ยังเป็นเด็กมีปัญหานี้ เนื่องมา

จากสภาพแวดล้อมภายในครอบครัว และวิธีการฝึกอบรมเด็ก และปฏิสัมพันธ์ที่บิดา มารดามีต่อเด็ก เป็นสำคัญ

อาชีพของบิดา อาชีพของบิดาเด็กที่อยู่ในและนอกสถานสงเคราะห์ ทั้งที่มีปัญหาและไม่มีปัญหาปรากฏว่า ประกอบอาชีพรับจ้างมากที่สุด รองลงมาคือ ทำการค้ายาย

เมื่อเปรียบเทียบกับเฉพาะ เด็กที่มีปัญหาด้วยกันแล้ว ปรากฏว่าบิดา ที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ ประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างมากกว่า บิดาเด็กมีปัญหายังอยู่นอกสถานสงเคราะห์ ส่วนอาชีพค้ายายนั้นบิดาของเด็กที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ ทำการค้ายายน้อยกว่า บิดาของเด็กที่อยู่นอกสถานสงเคราะห์ การที่บิดา ทำงานเป็น ลูกจ้าง และค้ายายนั้น เนื่องจากไม่ได้ศึกษาเล่าเรียน หรือถ้ามีการศึกษาส่วนใหญ่ ก็จบแค่ประถมศึกษาปีที่ 4 เท่านั้น และโดยเหตุที่ว่ามีความรู้ต่ำ จึงไม่สามารถหางาน ที่ดี ๆ ทำได้ แต่บางรายที่ประกอบอาชีพค้ายาย ก็จัดว่ามีฐานะค่อนข้างดีหน่อย ก็ สามารถที่จะหารายได้มาเลี้ยงครอบครัวได้

อาชีพของมารดา อาชีพของมารดาของเด็กที่อยู่ในและนอกสถานสง- คราะห์ ทั้งที่มีปัญหาและไม่มีปัญหา ปรากฏว่าประกอบอาชีพค้ายายมากที่สุด รองลงมา คือเป็นแม่บ้าน และรับจ้าง

อาชีพของผู้ปกครองซึ่งไม่ใช่บิดามารดาของเด็ก ทั้งในและนอกสถาน สงเคราะห์ ทั้งที่มีปัญหา และไม่มีปัญหา ปรากฏว่าส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้ายายมาก ที่สุด รองลงมาคืออาชีพลูกจ้าง และเกษตรกร

เมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างกลุ่มเด็กมีปัญหาด้วยกันแล้ว ปรากฏว่า ผู้ปกครองเด็กมีปัญหา ที่อยู่นอกสถานสงเคราะห์ ประกอบอาชีพค้ายายมากกว่าผู้ปกครอง เด็กที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ และปรากฏว่าผู้ปกครองเด็กมีปัญหา ที่อยู่นอกสถานสงเคราะห์ วางงานถึง 2 ราย

การศึกษาของบิดา การศึกษาของบิดาเด็กที่อยู่ในและนอกสถานสงเคราะห์ ทั้งที่มีปัญหาและไม่มีปัญหา ปรากฏว่าจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มากที่สุด รองลงมาคือ ไม่ได้เรียนหนังสือ ผู้ปกครองที่เรียนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 และมีมัธยมศึกษา มีจำนวน

ร้อยละ 8.67 อย่างละเท่า ๆ กัน ที่จบมัธยมศึกษาปีที่ 5 และวิชาชีพมีเฉพาะผู้ปกครองเด็กในสถานสงเคราะห์เท่านั้น และที่จบมหาวิทยาลัยมีน้อยที่สุด พวกที่มีการศึกษาส่วนใหญ่เป็นพวกที่มีความจำเป็นต้องออกจากการเรียนกลางคันเพื่อไปประกอบอาชีพ เพื่อให้ได้เงินค่าจ้าง มาเลี้ยงครอบครัว ถึงจะมีรายได้ไม่น้อยก็ตาม ส่วนคนไม่ได้เรียน ก็เนื่องจากไม่มีใครสามารถส่งเสีย ให้เล่าเรียนได้

การศึกษาของมารดา การศึกษาของมารดาเด็กที่อยู่ในและนอกสถานสงเคราะห์ ทั้งที่มีปัญหา และไม่มีปัญหา ปรากฏว่า จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มากที่สุด รองลงมาคือ ไม่ได้เรียนหนังสือ

เมื่อเทียบกันระหว่าง เด็กที่มีปัญหาด้วยกันแล้ว ปรากฏว่ามารดาเด็กในสถานสงเคราะห์ มีผู้จบประถมศึกษาปีที่ 4 มีน้อยกว่ามารดาเด็กที่มีปัญหาที่อยู่นอกสถานสงเคราะห์คือร้อยละ 48.00 และ 56.00 ส่วนมารดาของเด็กที่ไม่มีปัญหาที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีมากที่สุด คือร้อยละ 40.00

การศึกษาของผู้ปกครอง การศึกษาของผู้ปกครองของเด็กที่อยู่ในและนอกสถานสงเคราะห์ ทั้งที่มีปัญหา และไม่มีปัญหา ปรากฏว่าจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มากที่สุด รองลงมาคือ ไม่เคยได้เรียนหนังสือ และมีส่วนน้อยที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เมื่อเปรียบเทียบกันระหว่าง เด็กที่มีปัญหาแล้ว ปรากฏว่าผู้ปกครองเด็กที่มีปัญหาที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีจำนวนมากกว่าผู้ปกครองเด็กที่มีปัญหาแต่อยู่นอกสถานสงเคราะห์เล็กน้อย

อุปนิสัยของบิดา อุปนิสัยของบิดาของเด็กทั้งในและนอกสถานสงเคราะห์ที่มีปัญหาและไม่มีปัญหา ปรากฏว่ามีนิสัยเข้มงวด มากที่สุด รองลงมาคือไม่เข้มงวด เมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างกลุ่มเด็กที่มีปัญหาแล้ว ปรากฏว่าบิดาของเด็กที่มีปัญหา ที่อยู่นอกสถานสงเคราะห์ มีนิสัยเข้มงวด ถึงร้อยละ 70.00 ซึ่งมากกว่าบิดาของเด็กที่มีปัญหา ที่อยู่อาศัยในสถานสงเคราะห์ ที่มีเพียงร้อยละ 46.00 บิดาของเด็กที่มีปัญหา ที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ที่ไม่เข้มงวดมีมากถึงร้อยละ 52.00 ส่วนบิดาของเด็กที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ที่ไม่เข้มงวดมีเพียงร้อยละ 15.00 สำหรับบิดาเด็กนอกสถานสงเคราะห์ที่ไม่มีปัญหา บิดามีนิสัยเข้มงวดจำนวนพอ ๆ กันกับที่ไม่เข้มงวด

อุปนิสัยของมารดา อุปนิสัยของมารดาเด็กทั้ง 3 กลุ่ม ปรากฏว่าไม่
 เข้มงวดมากที่สุด รองลงมาคือ เข้มงวด

เมื่อเปรียบเทียบกันเฉพาะกลุ่มที่มีปัญหาแล้ว ปรากฏว่ามารดาของ
 เด็กที่มีปัญหา ที่อยู่นอกสถานสงเคราะห์ ที่มีนิสัย เข้มงวดมีจำนวนมากกว่า มารดาของ
 เด็กในสถานสงเคราะห์ ที่ไม่เข้มงวด มีจำนวนมากกว่า มารดาของเด็กที่มีปัญหาที่อยู่
 นอกสถานสงเคราะห์ สำหรับเด็กที่ไม่มีปัญหานี้ มีมารดาที่ไม่เข้มงวด มากกว่า
 เข้มงวด

อุปนิสัยของผู้ปกครองเดิม ที่ไม่ใช่พ่อแม่ของเด็กปรากฏว่า เข้มงวด
 มากกว่าไม่เข้มงวด

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างเด็กที่มีปัญหาแล้วปรากฏว่า ผู้ปกครองเดิม
 ของเด็กที่มีปัญหา แต่อยู่นอกสถานสงเคราะห์ มีความเข้มงวดมากกว่าผู้ปกครองเด็ก
 ที่มีปัญหาแต่อยู่ในสถานสงเคราะห์ ส่วนผู้ปกครองที่ไม่เข้มงวดนั้น เป็นผู้ปกครองของ
 เด็กในสถานสงเคราะห์มากกว่าผู้ปกครองเด็กที่มีปัญหา แต่อยู่นอกสถานสงเคราะห์
 สำหรับผู้ปกครองเด็กไม่มีปัญหาที่อยู่นอกสถานสงเคราะห์ ส่วนใหญ่เป็นคนไม่เข้มงวด
 ต่อเด็ก

พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน เด็กในสถานสงเคราะห์ทั้งที่มีปัญหา
 และไม่มีปัญหามีพี่น้องไม่ต่ำกว่า 4 คนมากที่สุด รองลงมาคือ มีพี่น้อง 3 คน 5 คน
 และ 8 คน ตามลำดับ

เมื่อเทียบกันระหว่างเด็กที่มีปัญหาแล้ว ปรากฏว่าเด็กทั้งในและนอก
 สถานสงเคราะห์ มีพี่น้องจำนวน 4 คน นั้นมีจำนวนใกล้เคียงกัน คือร้อยละ 22.00
 และ 24.00 สำหรับเด็กไม่มีปัญหาที่อยู่นอกสถานสงเคราะห์ ปรากฏว่าเด็กมีพี่น้อง
 3 คน มากที่สุด

พี่น้องต่างบิดามารดา พี่น้องต่างมารดาของเด็กทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า
 ในเด็กที่มีปัญหา และอยู่ในสถานสงเคราะห์มีพี่น้องต่างมารดา 1 และ 2 คน ใน
 อัตราร้อยละ 40.00 เท่า ๆ กัน และมีพี่น้องต่างมารดา จำนวน 3 คน เพียง
 ร้อยละ 20.00 เท่านั้น สำหรับเด็กที่มีปัญหาที่อยู่นอกสถานสงเคราะห์ มีพี่น้องต่าง
 มารดา 1, 2, และ 3 คน ในอัตราร้อยละ 25.00 อย่างละเท่า ๆ กัน ส่วนเด็ก

ไม่มีปัญหาที่มีพี่น้องต่างมารดา จำนวนตั้งแต่ 1, 2 และ 3 คน ในอัตราที่ใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 20.00 และพี่น้องต่างมารดา 4 คน มีร้อยละ 40.00

การศึกษาก่อนเข้าโรงเรียนนี้ การศึกษาของเด็กก่อนที่จะมาเข้าเรียน อยู่ในโรงเรียนปัจจุบัน ของเด็กที่มีปัญหา และไม่มีปัญหา ที่อยู่ในและนอกสถานสงเคราะห์ ปรากฏว่าส่วนใหญ่แล้ว เด็กไม่ได้เรียนหนังสือมาก่อน มีบ้างที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และปีที่ 4 มาแล้ว

เมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างเด็กที่มีปัญหา ปรากฏว่า เด็กในสถานสงเคราะห์ เคยเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มาแล้ว มากกว่าเด็กที่มีปัญหาซึ่งอยู่นอกสถานสงเคราะห์ เด็กที่มีปัญหาที่อยู่นอกสถานสงเคราะห์ ส่วนใหญ่ไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อน นั่นคือเด็กเริ่มเข้าเรียนในโรงเรียนปัจจุบันมาตั้งแต่ชั้นต้น สำหรับเด็กไม่มีปัญหาก็ปรากฏว่าเริ่มเข้าโรงเรียนปัจจุบันมาตั้งแต่ต้น การที่เด็กได้มีโอกาสเข้าโรงเรียนตั้งแต่เยาว์วัยมาโดยตลอด แต่ก็ยังเป็นเด็กที่มีปัญหานี้ อาจเป็นเพราะมีความบกพร่องทางร่างกาย ทางด้านจิตใจ และสติปัญญา รวมทั้งการฝึกฝนอบรมของแต่ละครอบครัว

การเริ่มเข้าศึกษาในโรงเรียนปัจจุบัน ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีมากที่สุด รองลงมาคือ ประถมศึกษาปีที่ 4 และประถมศึกษาปีที่ 3 เด็กที่มีปัญหาที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ เริ่มเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มากที่สุด ส่วนเด็กที่มีปัญหา ที่อยู่นอกสถานสงเคราะห์ เริ่มเข้าศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มากที่สุด รองลงมาคือชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สำหรับเด็กไม่มีปัญหาปรากฏว่าเริ่มเข้าเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มากที่สุด รองลงมาคือชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

กำลังศึกษาอยู่ชั้นใด เด็กทั้งสามกลุ่มกำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในอัตราที่ใกล้เคียงกันคือ 50.6 และ 49.33 เด็กในสถานสงเคราะห์มีจำนวนมากกว่าเด็กที่มีปัญหานอกสถานสงเคราะห์เล็กน้อย ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนเด็กไม่มีปัญหานี้ มีจำนวนเท่าๆ กัน คือร้อยละ 50.00 ที่ศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผลการศึกษาในปีที่ผ่านมา ผลการศึกษาของเด็กในและนอกสถาน
สงเคราะห์ ทั้งที่มีปัญหา และไม่มีปัญหา ปรากฏว่า ส่วนใหญ่แล้วไคคะแนอยู่ระหว่าง
71 - 80% มากที่สุด รองลงมาคือคะแนนระหว่าง 61 - 70% และต่ำกว่านั้นคือ
คะแนน 50 - 60% เมื่อเปรียบเทียบกันแล้ว เด็กมีปัญหที่อยู่นอกสถานสงเคราะห์
เท่านั้นที่คะแนนต่ำกว่า 50% อยุ่ร้อยละ 2.00 แสดงว่าเด็กในสถานสงเคราะห์ มี
ผลการเรียนดีกว่า เด็กมีปัญหที่อยู่นอกสถานสงเคราะห์

จำนวนครั้งที่เคยสอบตก เด็กทั้งสามกลุ่มที่อยู่วัยศึกษา เคยสอบตก
มาแล้วไม่ต่ำกว่า 1 - 3 ครั้ง แทบทั้งสิ้น เมื่อเทียบกันระหว่างเด็กมีปัญหแล้ว
เด็กในสถานสงเคราะห์ สอบตก 1, 2 ครั้ง มีเพียง 12 คน ส่วนเด็กมีปัญห ที่อยู่
นอกสถานสงเคราะห์ ที่เคยสอบตก 1 ถึง 2 ครั้ง มีจำนวนถึง 20 คน และเคย
สอบตก 3 ครั้ง 1 คน ส่วนเด็กไม่มีปัญห สอบตก 1 ครั้งมีจำนวน 6 คน คิดเป็น
ร้อยละ 66.67 สอบตก 2 ครั้ง มีร้อยละ 22.22 และสอบตก 3 ครั้ง มี 1 คน
คิดเป็นร้อยละ 11.11

สาเหตุที่สอบตก เพราะเด็กเรียนไม่รู้เรื่องมากที่สุดร้อยละ 30.95
รองลงมาคือเล่นกีฬาออกไป และป่วยบ่อย ๆ เมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างเด็กมี
ปัญหและไม่มีปัญหแล้ว ปรากฏว่า เด็กในสถานสงเคราะห์สอบตกเพราะเรียนไม่
รู้เรื่องถึงร้อยละ 50.00 เล่นกีฬาออกไป มีจำนวนมากเป็นอันดับที่สองและหนีเรียน
และคบเพื่อนไม่มีมาก เป็นอันดับที่สาม

เด็กมีปัญหที่อยู่นอกสถานสงเคราะห์ เรียนไม่รู้เรื่องมีเพียงร้อยละ
23.08 ซึ่งน้อยกว่าเด็กในสถานสงเคราะห์ ส่วนเด็กที่ไม่เคยดูหนังสือเลย และที่
สอบตกเพราะป่วย และเล่นกีฬาออกไปมีร้อยละ 19.23 อยางละเท่า ๆ กัน
สำหรับเด็กไม่มีปัญหานี้สอบตกเพราะป่วย และเรียนหนังสือไม่รู้เรื่องมากที่สุด

การใช้เวลาว่างก่อนเขายู่ในสถานสงเคราะห์ของเด็กชายบ้าน
ปากเกร็ด และเด็กหญิงบ้านราชวิถี ส่วนใหญ่เด็กช่วยบิดามารดาทำงานบ้านร้อยละ
48.00 รองลงมาคือ การดูหนังสือ และเตร็จเตรเรื่อน นอกจากนั้นก็ไปเป็น
ลูกจ้าง วิ่งเล่น ขโมยของ และเก็บของขายมีบ้างเป็นจำนวนไม่มากนัก

การใช้เวลาว่างขณะอยู่ในสถานสงเคราะห์ เด็กส่วนใหญ่ใช้เวลาว่างในการดูหนังสือร้อยละ 32.00 ทำสวนปลูกต้นไม้ร้อยละ 24.00 อ่านหนังสืออ่านเล่นร้อยละ 16.00 นอกจากนั้นก็มีวิ่งเล่น ทำการฝีมือ รดน้ำต้นไม้ มีบ้างเป็นส่วนน้อย

ความรู้สึกของเด็กต่อสถานสงเคราะห์ ส่วนใหญ่เด็กชอบสถานสงเคราะห์ถึงร้อยละ 88.00 นอกนั้นเป็นเด็กที่ไม่ชอบและบางคนไม่ตอบคำถามในข้อนี้

สาเหตุที่ชอบ เด็กจำนวนร้อยละ 56.82 ตอบว่าชอบโรงเรียนเพราะมีเพื่อนมาก รองลงมาคือโรงเรียนอยู่ใกล้ไปมาสะดวก และครูใจดี เด็กในสถานสงเคราะห์ที่ตอบว่า โรงเรียนอยู่ใกล้ไม่มาสะดวกนั้น เนื่องจากภายในสถานสงเคราะห์มีบ้านพักอยู่ใกล้ ๆ ตัวโรงเรียน ซึ่งใช้เวลาเดินทางเพียง 3 - 5 นาที ก็ถึง จึงเป็นการสะดวก ทั้งในด้านที่พัก และอาหารการกินที่ทางสถานสงเคราะห์จัดให้

สาเหตุที่ไม่ชอบสถานสงเคราะห์ เด็กไม่ชอบสถานสงเคราะห์เพราะครูดุ เขมงวดเกินไป มีเพียง 30 คนเท่านั้น

บุคคลที่เด็กไปพบเมื่อมีปัญหา เด็กทั้ง 3 กลุ่มไปพบครูประจำชั้นมากที่สุด รองลงมาคือ อาจารย์ใหญ่และเพื่อน ๆ และครูอื่น ๆ นอกจากครูประจำชั้น เมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มแล้ว พบว่าเด็กมีปัญหานอกสถานสงเคราะห์มีถึงร้อยละ 70.00 ที่ไปพบครูประจำชั้น ซึ่งในสถานสงเคราะห์มีเพียงร้อยละ 60.00 ส่วนเด็กไม่มีปัญหาส่วนใหญ่จะไปพบครูประจำชั้นเป็นอันดับแรกเช่นเดียวกัน เนื่องจากครูประจำชั้นส่วนใหญ่เป็นครูที่ใกล้ชิดและมีความเข้าใจในตัวเด็ก เด็กจึงยึดเอาเป็นที่พึ่ง

2. การศึกษาเปรียบเทียบกระบวนการฝึกอบรมพบว่า

2.1 เด็กมีปัญหาและไม่มีความรู้ในครอบครัวปกติได้รับการฝึกอบรมเช่นเดียวกันในทุก ๆ ด้าน ของกระบวนการฝึกอบรม

2.1 เด็กมีปัญหาและอยู่กับครอบครัวดี เด็กมีปัญหาที่อยู่กับครอบครัวมาก่อน แต่มาอยู่กับสถานสงเคราะห์ในตอนหลัง ได้รับการฝึกอบรมแตกต่างกันทุกด้านของกระบวนการฝึกอบรม นอกจากการฝึกอบรมด้านศีลธรรม

2.3 เด็กไม่มีความรู้และอยู่กับครอบครัวดี เด็กมีปัญหาที่อยู่กับครอบครัวมาก่อนแต่มาอยู่กับสถานสงเคราะห์ในตอนหลัง ได้รับการฝึกอบรมแตกต่างกันในทุก ๆ ด้านของกระบวนการฝึกอบรม

2.4 วิธีแก้ไขปัญหาลูกเมื่อเด็กปฏิบัติคนไม่ถูกไม่ควรในสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นต้นว่า ก้าวร้าว รุนแรง หิวเที่ยว ฯ และการฝึกรอบรมโดยวิธีการลงโทษของบิดามารดาเด็กมีปัญหาไม่แตกต่างไปจากวิธีที่เจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์ไปอยู่ในที่นอนเดียวกันเมื่อเด็กปฏิบัติตนดีในสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นต้นว่า เรียนดีให้การช่วยเหลือผู้อื่น และการฝึกรอบรมโดยวิธีการให้รางวัล เป็นวิธีการแบบเดียวกันที่เจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์ไปอยู่

3. การศึกษาผลการเปลี่ยนแปลงในชั้นพัฒนาการของเด็กพบว่า

3.1 เด็กมีปัญหาและอยู่นอกสถานสงเคราะห์ที่เคยได้รับการเลี้ยงดูทั้งแบบเข้มงวดและแบบตามใจมากกว่า พบว่าการฝึกรอบรมทุก ๆ ด้านน่าจะเป็นผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเด็กต่อไป

3.2 เด็กมีปัญหาและอยู่ในสถานสงเคราะห์ที่เคยได้รับการเลี้ยงดูแบบเข้มงวดมากกว่า พบว่าการฝึกรอบรมด้านความเป็นอิสระและพัฒนาค่านิยมที่ดี มีผลต่อพัฒนาการของเด็กน้อย แต่วิธีการฝึกรอบรมด้านศีลธรรม ด้านสุขนิสัยและพัฒนาค่านิยมที่ดีน่าจะเป็นผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเด็กต่อไป สำหรับเด็กมีปัญหาที่เคยได้รับการเลี้ยงดูแบบตามใจมาก่อน พบว่าวิธีการฝึกรอบรมน่าจะเป็นผลต่อการพัฒนาการของเด็กต่อไป

อนึ่ง ผลของการวิจัยเปรียบเทียบกระบวนการฝึกรอบรมบนนิสัยของเด็กนักเรียนที่อยู่ครบครัว กับเด็กนักเรียนที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ ปรากฏว่าในครอบครัวปกติที่บิดามารดาและบุตรมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน และทำมาหาเลี้ยงชีพด้วยความซื่อสัตย์สุจริตนั้น วิธีการฝึกรอบรมเด็กมีปัญหา กับเด็กไม่มีปัญหาไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธ สมมุติฐานของการวิจัยในข้อที่ 1 ที่ว่า การฝึกรอบรมระหว่างเด็กมีปัญหาและไม่มีปัญหาจะแตกต่างกัน และเด็กมีปัญหาที่อยู่ครบครัว กับเด็กมีปัญหาที่เคยอยู่กับครอบครัวแต่มาอยู่สถานสงเคราะห์ในตอนหลัง ได้รับการฝึกรอบรมด้านศีลธรรมไม่แตกต่างกัน นอกจากด้านสังคม สุขนิสัย การศึกษาด้านความเป็นอิสระ และด้านสัมฤทธิ์ผลที่เด็กได้รับการฝึกรอบรมแตกต่างกัน ข้อสมมุติฐานข้อ 2 เขียนไว้ว่า การฝึกรอบรมจะเหมือนกัน ซึ่งผลการวิจัยระบุว่าเหมือนกันเฉพาะด้านศีลธรรมเท่านั้น

แต่ด้านอื่น ๆ ดังกล่าวแล้ว เด็กได้รับการฝึกอบรมที่แตกต่างกัน สำหรับสมาคมผู้สื่อข่าวข้อที่ 3 ที่ว่ากระบวนการฝึกอบรมบ่มนิสัยสำหรับเด็กที่ไม่มีปัญหา และอยู่กับครอบครัวจะไม่ เหมือนกับกระบวนการฝึกอบรม บ่มนิสัยที่เด็กมีปัญหาได้รับจากครอบครัว ในระยะก่อน ที่จะมาอยู่สถานสงเคราะห์นั้น ผลการวิจัยนี้เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และวิธีการ แก้ไขปัญหาของบิดามารดาในครอบครัว เด็กมีปัญหา ซึ่งได้แก่วิธีการให้รางวัลการลงโทษ ปรากฏว่าไม่แตกต่างกันกับวิธีการที่เจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์ใช้อยู่ ซึ่งตรงกับสมมุติฐานที่วางไว้

เมื่อข้อเท็จจริง บางประการเกี่ยวกับการฝึกอบรม บ่มนิสัยเด็กปรากฏออกมาเช่นนี้ ในด้านของผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เช่น บิดา มารดา ผู้ปกครอง เด็ก ครูผู้ฝึกอบรมเด็ก และในด้านการบริหารงาน ซึ่งใช้งบประมาณของรัฐบาล และมีจุดมุ่งหมายที่จะส่งเสริมเด็ก และบุคคลในครอบครัว ให้มีการดำรงชีวิตที่ดีต่อไปในอนาคต จึงไม่ควรจะพอใจอยู่แค่นี้เพราะผลการวิจัย ปรากฏว่ายังมีเด็กส่วนหนึ่ง และผู้ปกครองที่ต้องการได้รับการแก้ไขในเรื่องต่าง ๆ แม้จะมีเบอร์เป็นต้นอยู่ผู้บริหารงานก็ไม่ควรละเลย สำหรับเด็กหรือครอบครัวและครูอาจารย์ที่เกี่ยวข้อง ที่ประพฤติดีอยู่แล้ว ก็ควรส่งเสริมให้ดียิ่งขึ้นไป ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านครอบครัว ซึ่งได้แก่ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ของเด็ก ความสัมพันธ์ของบุคคลต่าง ๆ ในครอบครัว คือระหว่างพ่อกับแม่ และระหว่างพ่อ แม่ กับลูก ๆ ด้วยกัน และระหว่างสมาชิกภายในครอบครัว กับญาติมิตร บางทีอาจมีปัญหาคะเสาะเบาแวงกันระหว่าง พ่อ แม่ กับลูก อันเนื่องมาจากสาเหตุต่าง ๆ เช่น พ่อต้องการทำอย่างนี้แม่ต้องการทำอย่างนั้น พ่อเป็นคนเลือดร้อน แม่เป็นคนปากมาก ลูกเป็นคนดื้อนั้น ไม่ชอบอยู่ในโอวาท เหล่านี้เป็นต้น ปัญหาจึงอยู่ที่ว่าใครจะเป็นคนแก้ไขไม่ให้ เกิดปัญหาต่าง ๆ ในเรื่องนี้ขอเสนอแนะคือ ทุกคนควรจะช่วยกันแก้ไข ปรับปรุงตัวเอง โดยฝ่ายบิดามารดาควรพิจารณาว่าสิ่งที่ได้ปฏิบัติกับบุตรนั้นมีผลดี ผลร้าย มากน้อย

เพียงไร ควรเห็นอกเห็นใจและอ้อมเอวช่วยกันบ้าง อย่าพยายามแก้ไขประโยชน์ของ
 ตนฝ่ายเดียว มีอะไรก็ควรแบ่งปันกันให้ทั่วถึง โดยเฉพาะภายในครอบครัว อย่า
 พยายามเลือกที่รักมักที่ชัง จนทำให้เกิดอิจฉาริษยา และทะเลาะวิวาทกันระหว่างลูก ๆ
 เพราะ เรื่องการอบรมเลี้ยงดูลูก เป็นปัญหาที่สำคัญมากที่สุดเรื่องหนึ่ง ในปัจจุบันนี้
 พ่อแม่บางคนออกไปทำงานหาเงิน ตั้งแต่เช้าจรดค่ำ จนบางครั้งแทบไม่มีเวลาเหลือใน
 การอบรมสั่งสอนลูก ปล่อยให้ลูกทำอะไร ได้ตามใจชอบ เพราะไม่มีคนบังคับ หรือดู
 แลเอาใจใส่เลย แต่ตรงกันข้าม พ่อแม่บางคนกลับเข้มงวดกวดขันกับลูกของตนมาก
 เกินไปจนกระทั่งลูกไม่มีโอกาสที่จะแสดงความเป็นอิสระในการใช้ความคิด เมื่อลูกโตขึ้น
 ก็อาจกลายเป็นคนทำอะไรไม่เป็น หรือลูกบางคนกลายเป็นคนชอบเก็บกดความรู้สึก
 เคืองไว้ในใจมาก ๆ แล้วหาทางระบายออกด้วยการถวร้ายวุ่นวายคนอื่น ๆ เพื่อเป็นการ
 ชดเชยสิ่งที่ตนถูกบังคับไม่ให้ทำ และก็มีพ่อแม่หลายรายที่ทนุถนอมตามใจลูกมากเกินไป
 ลูกจะทำอะไรต้องการอะไรก็ยอมเป็นธุระทำแทนให้หมดทุกอย่าง จนลูกเคยตัวโตขึ้น
 ทำอะไรไม่เป็นต้องคอยพึ่งพ่อแม่ และคนอื่น ๆ อยู่เสมอ พุดง่าย ๆ ก็คือ เป็นลูกที่เลี้ยง
 ไม้รู้จักโตสักที เพราะฉะนั้นทางที่ดีที่สุดควรจะเดินสายกลาง คือไม่บังคับเคียวเข้ม หรือ
 ตามใจจนเกินขนาด อะไรที่ลูกพอทำได้เองก็ควรปล่อยให้ช่วยตัวเองบ้าง แต่ควรเอา
 ใจใส่หรือให้การส่งเสริมสนับสนุนให้ลูกทางด้วย

เรื่องความเป็นอยู่โดยทั่ว ๆ ไปภายในครอบครัวก็เช่นเดียวกัน ฝ่าย
 พ่อควรจะเป็นพ่อบ้านที่ดีคือ ปฏิบัติตนให้เป็นเยี่ยงอย่างที่ดีของลูกให้ลูก ๆ มีความเคารพ
 รักยำเกรง และเชื่อฟังอยู่ในโอวาท ทั้งเป็นที่ปรึกษาของลูกในยามคับขันคับใจ หรือมี
 ปัญหาเดือดร้อน รวมความแล้วก็ต้องมีบทบาทเป็นทั้งพ่อและเพื่อน ส่วนแม่นั้นก็ควร
 รับภาระของแม่บ้านที่ดี คอยดูแลความเป็นอยู่ของลูก ๆ ในด้านการเรียน การคบเพื่อน
 การรักษาสุขภาพอนามัย และการรักษาความสะอาด ควรให้รักความเอาใจใส่ และ
 เป็นที่ปรึกษาหารือของลูก ๆ อยู่ตลอดเวลา พ่อและแม่ควรรำลึกอยู่เสมอว่า สิ่งที่ตน
 ประพฤติปฏิบัติอยู่นั้นลูกหลายของตนกำลัง เรียนแบบหรือเอาเยี่ยงอย่างอยู่แล้ว ทั้งใน
 ทางตรงและทางอ้อม ทั้งที่รู้ตัวและไม่รู้ตัว อย่าได้ทำตัวชั่วช้าไม่อยู่ในศีลธรรม ต้อง
 พยายามเป็นคนมีระเบียบแบบแผน ตามสมควร และมีความอดทนในการทำงาน

ทั้งเพื่อครอบครัว และเพื่อประเทศชาติ หากพ่อแม่ปฏิบัติดังกล่าว ยอมรับได้ว่าจะเป็นการป้องกันปัญหา หนักร้ายแรง ไม่ให้เกิดขึ้นได้ และแม่เมื่อปัญหาเกิดขึ้นจริง ๆ ก็สามารที่จะแก้ไขได้โดยไมยากนัก เพราะเมื่อรากฐานของครอบครัวมั่นคงแล้ว แม่จะกระทบกระเทือนกับสิ่งอื่น ๆ ก็จะไม่คลอนแคลน

สำหรับเรื่องอาชีพการงานของพ่อแม่ผู้ปกครอง ก็มีความสำคัญ การเลือกอาชีพที่ผิด คือเลือกอาชีพที่ไม่ตรงกับสติปัญญา ความสามารถ หรือความถนัด ทำให้การทำงานในอาชีพนั้นไม่เจริญก้าวหน้าเท่าที่ควร พ่อแม่บางคนรำเรียนมาอย่างหนึ่ง พอเรียนสำเร็จกลับได้งานอีกอย่างหนึ่ง ทั้ง ๆ ที่ไม่เต็มใจจะทำ เพราะหางานที่ต้องการไม่ได้ หรือไม่มีตำแหน่งว่าง หรือมีความรู้ต่ำ ก็สอบแข่งขันสู้คนอื่นไม่ได้ เป็นต้น จนงานใด ๆ ก็ตามตามผู้เป็นหัวหน้าครอบครัวทำไปด้วยความไม่พอใจ หรือไม่สนใจที่จะทำแล้ว จะหาความก้าวหน้าได้ยาก เป็นการเสียเวลาในชีวิตไปเปล่า ๆ โดยไร้ประโยชน์ เรียกว่าเป็นคนไม่รู้จักค่าของเวลา ไม่รู้จักใช้ทรัพยากรในตัวของตัวเอง ให้เป็นประโยชน์อย่างเต็มที่ ฉะนั้นก่อนที่จะเลือกอาชีพใด ผู้ปกครองหรือหัวหน้าครอบครัว ควรจะพิจารณาดูตัวเองเสียก่อนว่า ตนเองมีความสนใจในอาชีพอะไร มีความถนัดที่แท้จริง ในงานประเภทไหน และตนเองมีสติปัญญาพอที่จะเข้าทำงานนั้น ๆ หรือไม่ นอกจากนั้นลักษณะของงานที่ตนเองจะเลือก ต้องดูว่ามีสภาพในการทำงานอย่างไร มีความมั่นคง และมีทางก้าวหน้าอย่างไร และเป็นงานที่จะต้องจากครอบครัวไปทำในท้องถิ่นห่างไกล เป็นระยะเวลานาน ๆ หรือไม่ ถ้างานที่จะทำนั้นตนยังมีความสามารถไม่เพียงพอ ก็ควรหาวิธีการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถของตนเองให้มากขึ้น และพยายามปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมงานให้ได้ รวมทั้งมีการรับฟังความคิดเห็น แนะนำของผูกร่วมงาน สามารถเข้าใจจิตใจและความต้องการของผู้บังคับบัญชา และผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา

สำหรับด้านการศึกษาหาความรู้นี้ เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อขยับวิถะฐานะเพื่อความก้าวหน้าในชีวิต หรือเพื่อหาประสบการณ์ และความรู้เพิ่มเติม ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ผู้ปกครองเด็กจึงควรทำตัวเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก ๆ และไม่ควรหยุดยั้งในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ และควรหาความรู้ทางด้านที่ตนเอง

มีบทบาท ที่จะต้องทำเช่น ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตร ลักษณะและความต้องการของเด็กในวัยต่าง ๆ เหล่านี้เป็นต้น

เกี่ยวกับเรื่องการให้การสนับสนุนทางด้านการศึกษากฎบัตร หลานของตน ควรให้ความเอาใจใส่ในการเล่าเรียนของบุตรหลาน ทั้งที่บ้านและโรงเรียน โดยให้ความร่วมมือกับสมาคมผู้ปกครอง เพื่อร่วมกันปรึกษาหาทางส่งเสริมและแก้ไข ถ้ามีปัญหาเกิดขึ้นกับเด็ก

2. ด้านตัวครูผู้สอน เด็กควรให้ความร่วมมือกับผู้ปกครองในรายที่เด็กมีผลการเรียนอ่อน ควรมีการสนทนพิเศษ โดยอาจใช้เด็กรุ่นโตของโรงเรียนที่มีผลการเรียนดีมาช่วยสอนให้ เพื่อให้เด็กที่เรียนอ่อนได้มีโอกาสก้าวหน้าทัดเทียมเด็กคนอื่น ๆ และมีการติดตามผลการเปลี่ยนแปลงของเด็กอย่างใกล้ชิด ควรร่วมในการจัดทัศนศึกษา เพื่อให้เด็กมีประสบการณ์กว้างขวางขึ้น ในด้านการศึกษา และอาชีพการงาน วิทยากรผู้มีความชำนาญ ในวิทยากรหรืออาชีพมาบรรยายเพื่อให้เด็กมองเห็นทางอนาคตกว้างขวางขึ้น

ด้านบริการสนเทศ เพื่อหาข่าวสาร และความรู้ต่าง ๆ ให้เด็กได้ศึกษาเพิ่มเติม ตลอดจนการสอดส่องดูแล และจัดหาอุปกรณ์ประกอบการเรียน เพื่อให้เด็กมีประสบการณ์เพิ่มขึ้นการติดต่อกับวิทยากรในชุมชน เช่น องค์กรต่าง ๆ สมาคม หรือมูลนิธิ เพื่อห้บริการ หรืออาศัยความร่วมมือช่วยเหลือ ในด้านการกระทำที่จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาล่าเรียน และพัฒนาการทางด้านร่างกายและจิตใจของเด็ก สิ่งเหล่านี้จะเป็นวิธีการป้องกันและแก้ปัญหาด้านการศึกษาเล่าเรียนของเด็กได้ แต่ต้องพิจารณาว่าควรเลือกใช้วิธีการอะไร เพื่ออะไร เป็นต้นว่า ถ้าเด็กเรียนอ่อน หรือเรียนช้า ควรใช้วิธีช่วยสอนซ่อมเสริมให้เด็ก แต่ถ้าเด็กมองไม่เห็นคุณค่าของวิชาที่เรียน ควรใช้วิธีการทัศนศึกษา หรือเชิญวิทยากรมาบรรยายให้ฟัง และครูควรมีความสนใจ เอาใจใส่ต่อเด็กอยู่อย่างใกล้ชิด และสม่ำเสมอ

3. ทางด้านพ่อบาน แม่บ้านของเด็กในสถานสงเคราะห์ ผู้ปกครองสถานสงเคราะห์ ควรมีการกำชับ ให้ช่วยกวดขันเด็กในเรื่องการ เรียนใหม่มากยิ่งขึ้น มีการจัดประกวดแข่งขันในเรื่องการ เรียน และมีรางวัลให้พ่อบาน แม่บ้านควรมีความยุติธรรม

กับเด็ก ๆ มีใจเมตตากรุณา และไม่แสดงออกด้วยวาจา และท่าทางที่จะทำให้เด็กรู้สึกว่าตนขาดที่พึ่งที่จะยึดถือได้ทางโรงเรียน การปกครองโดยใช้ระเบียบ วินัย เคร่งครัด จนเกินไป หรือการแสดงตัวแบบมีสิทธิมีอำนาจในการตักเตือน เมื่อนักเรียนมีส่วนเด็ก เด็กอาจรู้สึกว่าคุณบีบคั้น และกดดันมากเกินไป ซึ่งอาจฝืนหรือมีปฏิกิริยา ก่อให้เกิดปัญหาทางวินัยได้ ครู พ่อบ้าน แม่บ้าน ควรพยายามปลุกฝังให้เด็กกล้าแสดงทัศนคติในด้านต่าง ๆ ทั้งต่อโรงเรียนและต่อเพื่อน ฝึกให้เด็กกล้าพูด พยายามให้เด็กมีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียน เมื่อเด็กมีทัศนคติที่ดีจะมองเห็นครู และพ่อบ้าน แม่บ้าน ในทางที่ดี เด็กจะมีกำลังใจศึกษาเล่าเรียนขึ้น ควรจัดให้มีกิจกรรมแสดงออกของกลุ่ม และหัดเด็กให้รู้จักทำงานร่วมกับกลุ่ม เพื่อฝึกหัดเด็กให้รู้จักใช้ชีวิตร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้ดี พ่อบ้าน แม่บ้าน เป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องให้พ่อบ้าน แม่บ้าน ทราบถึงลักษณะ และธรรมชาติของเด็กในวัยนี้ และปฏิบัติตนเสมือนบิดา-มารดา ของเด็ก ให้ความรัก ความอบอุ่นต่อเด็กเหมือนลูกของตนเอง และควรหาโอกาสแสดงออกให้เหมาะสม และควรศึกษาเด็กว่าเขามีความสามารถในด้านไหน และหาทางสนับสนุนในทางที่ควร เพื่อให้เด็กได้ใช้ความสามารถนั้นเป็นประโยชน์ต่อตัวเอง เช่น การทำแบบฝึกหัด ทำการฝีมือ และการเล่นดนตรีไทย และสากล สู้แต่เด็กฉลาด ดนตรีสากล จะเหมาะกับเด็กวัยรุ่น เพราะจะเป็นเครื่องจูงใจให้เด็กประพฤติตนในทางดีได้งายที่สุด มีทั้งความบันเทิง สนุกสนาน และจูงใจให้เด็กเกิดความสามัคคีกันในกลุ่ม ซึ่งเป็นทางออกที่ดี และปลอดภัย

4. โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ไปทัศนศึกษาในที่ต่าง ๆ

ในกรุงเทพฯ เพื่อรู้จักการใช้เส้นทางรถประจำทาง สถานที่สำคัญ ๆ ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความกล้า ในการเดินทาง และควรส่งเสริมด้านการศึกษา ให้เด็กใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ จัดให้มีการแข่งขันทางด้านการใช้สติปัญญา เช่น โดวาก็ แต่งโคลงฉันท กาพย์ กลอน ประภควด ตลอดจนมีรางวัลชมเชยให้กำลังใจเด็ก และควรหาอาสาสมัครมาช่วยทางด้านสันตนาการ เช่น อาสาสมัคร ซึ่งเป็นนักศึกษาจากมหาวิทยาลัย หรือโรงเรียนต่าง ๆ มาช่วยเป็นผู้นำของเด็ก หรือช่วยเป็นที่เลี้ยงให้ความเพลิดเพลินแก่เด็ก

สำหรับนักสังคมสงเคราะห์ โดยเฉพาะที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ ผู้บริหาร
 ควรจัดให้มีการประชุม พบปะกัน ครู พ่อบ้าน แม่บ้าน เพื่อเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ ของ
 การดำเนินงานสังคมสงเคราะห์ ตลอดจนหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ในการช่วยเหลือเด็ก ให้
 เข้าใจอย่างละเอียด รวมถึงการประชุมเพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับเด็กที่มีปัญหา เพื่อ
 หาทางติดตามช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด และจำนวนนักสังคมสงเคราะห์ ในสถานสงเคราะห์
 แต่ละแห่ง ควรมีมากกว่า 1 คน เพราะจะได้สอดส่องดูแลเด็กที่มีปัญหา ได้ทั่วถึง เพราะ
 บางแห่งนักสังคมสงเคราะห์ต้องทำหน้าที่แทนเมื่อผู้ปกครองสถานสงเคราะห์ไม่อยู่ ซึ่ง
 อาจทำให้บริหารงานในหน้าที่ของตนหย่อนลงไปบ้าง เพราะงานด้านการปกครองสถาน
 สงเคราะห์เป็นงานหนัก และจะต้องรับผิดชอบทั้งหมด เมื่อนักสังคมสงเคราะห์ต้องทำ
 หน้าที่อื่นด้วย แทนที่จะได้จัดให้มีการจัดกลุ่มกิจกรรม จัดกลุ่มรวมอภิปราย การอบรม
 แก้ไขปัญหา เป็นกลุ่ม ๆ ตลอดจนการจัดกลุ่มสันตนาการอื่น ๆ นักสังคมสงเคราะห์จะ
 ต้องเป็นผู้นำ ร่วมกับเด็ก เพื่อฝึกให้เด็กมีความกล้า ฝึกให้เด็กรับผิดชอบ ซึ่งจะต้อง
 ใช้กลุ่มเป็นเครื่องมือเสมอ จึงจะปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของเด็กได้ โดยเฉพาะ
 วัยรุ่นนี้ กลุ่มจะมีอิทธิพลต่อเด็กมาก ดังนั้นผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการใช้กลุ่มให้เป็น
 ประโยชน์มากที่สุด

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวิจัย

ในด้านการวิจัยนั้นขอเสนอแนะตั้งแต่การสร้างแบบสอบถามเพื่อหาข้อมูล
 นั้น ผู้ที่จะทำวิจัย ควรระมัดระวังไม่สร้างคำถามกว้างเกินไป ควรเลือกใช้คำถามเพื่อ
 จะให้ได้มาซึ่งคำตอบที่จะเป็นประโยชน์ ต่อวัตถุประสงค์ของการทำการวิจัยจริง ๆ
 และควรจะได้ สร้างแบบ สอบถามขึ้นแล้ว นำไปให้นักวิชาการที่เกี่ยวข้องหลาย ๆ
 ท่านช่วยพิจารณา ชัดเกล้า หรือเพิ่มเติมข้อความให้ก่อน การสร้างคำถาม เช่น
 ทางด้านสถานภาพของเด็กหรือของผู้ปกครองนั้น ไม่ควรถามซ้ำกัน เช่น ฉบับของ
 ผู้ปกครอง ถ้ามถึงอาชีพ ของบิดามารดา ฉบับของเด็กก็ถามอีก ซึ่งบางครั้งคำตอบ
 จากเด็กและผู้ใหญ่ ที่ได้มาไม่ตรงกัน จึงทำให้เป็นปัญหาว่า ควรจะเชื่อถือคำตอบ
 ของใคร เป็นต้น

ผู้วิจัยที่ทำงานวิจัยคนเดียว ไม่ควรทำกับประเภครในกลุ่มตัวอย่าง
มากกว่า 2 กลุ่ม เพราะจะมีปัญหาด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลไม่สะดวก และงาน
วิจัยจะดูกว้างขวาง หากทางรายงานให้รัดกุม ใดยาก และต้องเสียเวลามาก

รายงานการวิจัยเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กนี้จะมีประโยชน์มาก
สำหรับผู้ที่จะแต่งงานมีครอบครัว นักวิชาการเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการ
อบรมเลี้ยงดูเด็ก เป็นต้นว่าวงการสังคมสงเคราะห์จะเห็นความสำคัญ ของการให้
ความช่วยเหลือสื่อ ครอบครัวที่แตกแยก หรือยากจน เพื่อจะได้ตระหนักถึงความสำคัญ
ในการส่งเสริมเยาวชนของชาติ ให้ได้มีโอกาสเต็มที่ในด้านการศึกษา การสังคม
 ฯลฯ จึงใคร่เสนอให้ผู้สนใจที่จะทำการศึกษาวิจัยต่อไป ในเด็กกลุ่มอื่น ๆ เช่น
ในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง และในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปาน
กลาง ว่าเขามีวิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตรอย่างไร เป็นต้น

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย